

Høring:
Aarhus Universitets kandidatuddannelse i fysioterapi

Til:
Aarhus Universitet
Uddannelseskvalitet og studienævnsbetjening

Først og fremmest ønsker Dansk Selskab for Fysioterapi at introducere sig selv som nyetablet fagligt selskab i sundhedsvæsenet. Dansk Selskab for Fysioterapi blev stiftet i maj 2013 og er kommet godt i gang med arbejdet.

Dansk Selskab for Fysioterapi er en paraplyorganisation med 18 faggrupper og fagfora under sig. Alle disse faggrupper og fagfora vil i løbet af efteråret blive konverteret til faglige selskaber – en proces, der forventes afsluttet pr. 1. januar 2014. Dansk Selskab for Fysioterapi arbejder for at styrke de faglige miljøer ved at sikre specialiseret og evidensbaseret fysioterapi. Dertil vil Dansk Selskab for Fysioterapi sikre, at den faglige og videnskabelige viden kommer i fokus i et særskilt samarbejde med sundhedsvæsenets parter.

Dansk Selskab for Fysioterapi er paraplyorganisationen for alle godkendte fysioterapeutiske specialer i Danmark. Nedenstående høringssvar dækker således det neurologiske og hjerte-lungefysioterapeutiske speciale.

Dansk Selskab for Fysioterapi afgiver hermed deres bidrag til høring vedrørende kandidatuddannelse i fysioterapi ved Aarhus Universitet. Dansk Selskab for Fysioterapi har samlet bidrag fra Neurologisk Faggruppe og Fagforum for Hjerte- og Lungefysioterapi i nærværende brev.

Bidragyderne til høringssvaret er således:

- Dansk Selskab for Fysioterapi – (bilag 1)
- Neurologisk Faggruppe - (bilag 2)
- Fagforum for Hjerte- og Lungefysioterapi - (bilag 3)

Vi ser frem til det fremtidige samarbejde omkring uddannelsen.

Med venlig hilsen

Martin B. Josefsen
Formand for Dansk Selskab for Fysioterapi

Dansk Selskab for Fysioterapi

Holmbladsgade 70
2300 København S

Tel.: +45 33414612

E-mail: moe@fysio.dk

Web: www.dankselskabforfysioterapi.dk

Generelle Kommentarer

Dansk Selskab for Fysioterapi er glade for initiativet om at etablere endnu en kandidatuddannelse i fysioterapi i Danmark. Vi vil gerne benytte lejligheden til at komplementere etableringen.

Det må forventes, at uddannelsen har delvis til formål at hæve kandidatens generelle akademiske niveau og forberedelse til eventuel ph.d.-studie. Dertil vil en brøkdel af kandidaterne vælge ledelses/administrative karriereveje efter endt uddannelse. Dette findes tilstrækkeligt forklaret i oplægget.

Dansk Selskab for Fysioterapi har dog den generelle kommentar, at det i høringsudkastet ikke er helt klart, hvorledes uddannelsen lægger op til en specialisering i fysioterapi eller ej.

Et fysioterapeutisk speciale i Danmark defineres som et afgrænset fysioterapifagligt virksomhedsområde. Et speciale er således relateret til et veldefineret sygdoms-, sundheds- eller kompetenceområde og forholder sig til undersøgelse, diagnostik, behandling, genoptræning/træning, rehabilitering samt sundhedsfremme og forebyggelse indenfor det pågældende område.

Høringsmaterialet lægger op til, at uddannelsens målgruppe er "fysioterapeuter med særskilt faglig profil". Dog beskriver høringsmaterialet ikke, at der er lagt op til egentlig specialisering; blot at der indgår elementer/fokusområder vedr. "fysioterapifaglige specialer". Høringsmaterialet nævner også et fokus på rehabilitering. Det er dermed uklart, om der menes et løft i de brede fysioterapi-faglige kompetencer (generalist-kompetencer), eller den klinisk praktiske kompetenceudvikling ift. kredsløb- og neurofysioterapien.

Dansk Selskab for Fysioterapi vil gerne opfordre til, at Århus universitet genovervejer det specifikke formål med uddannelsen. På baggrund af ovenstående, finder Dansk Selskab for Fysioterapi høringsmaterialet særligt uklart ift. om og hvordan, kandidatuddannelsen er tiltænkt som en specialistuddannelse eller en del af en specialistuddannelse i fysioterapi. Dansk Selskab for Fysioterapi mener desuden, at det bør præciseres om formålet er specialisering indenfor specialerne hjerte- og lungefysioterapi og neurologisk fysioterapi, eller om formålet er en generel kompetenceudvikling (løft) i hele fysioterapi-feltet, og dermed en generalistuddannelse.

Oplægget er således uklart i forhold til om uddannelsen:

- Er et kompetenceløft i fysioterapi; er ambitionen, at kandidaten får kompetencer til at varetage et højere niveau af klinisk praksis som 'generalist', herunder at kunne forestå evidensbaseret behandling af patienter, samt forskningsrelaterede aktiviteter i klinikken? ELLER
- Er en del af en specialistuddannelse i fysioterapi; er ambitionen, at kandidaten indgår i en del af en specialistuddannelse indenfor et af de nævnte specialer? ELLER
- Er en specialistuddannelse i fysioterapi; er ambitionen, at kandidatuddannelsen specialiserer fysioterapeuten til klinisk praksis specifikt til cardiovascular- og neuropatienter, herunder at kunne forestå højt specialiseret undersøgelse og behandling af patienter, samt deltage i cardiovascular- og neuroforskningsrelaterede aktiviteter i klinikken?

Dansk Selskab for Fysioterapi vil gerne deltage i en dialog om at sikre denne afklaring og inviterer derfor til et møde om fremtidigt samarbejde.

Dansk Selskab for Fysioterapi anbefaler, at Aarhus Universitet etablerer et tæt samarbejde med Dansk Selskab for Fysioterapi samt Neurologisk Faggruppe og Fagforum for Hjerte- og Lungefysioterapi, der begge er specialebærende, faglige selskaber.

En samarbejdsmodel mellem de faglige selskaber og universitetet vil være en kvalitetssikring af uddannelsen og sikre koordinering af forskning- og uddannelsesaktiviteter i Danmark. De specialebærende faglige selskaber kan være med til at definere, hvilke internationale standarder, der findes på deres område. Ofte vil dette være foreskrevet af den internationale fysioterapi-faglige paraplyorganisation, WCPTs subgroups indenfor det specifikke fag-felt. Disse har internationale akkrediteringssystemer med en række universiteter. Hermed kan samarbejdet med de faglige selskaber være garant for, at uddannelserne lever op til de internationale standarder - altså uddannelser, der refererer til Dansk Selskab for Fysioterapi og faglige selskaber. Denne model er ved at finde indpas i Danmark og bliver med stor succes brugt i udlandet. Modellen forventes at være ideel ved uddannelser, der lægger op til specialisering.

Til orientering arbejder Dansk Selskab for Fysioterapi på at revurdere specialestrukturen i fysioterapi. Dette arbejde vil inkludere overvejelser for, hvordan specialist-uddannelser i fysioterapi bør se ud i fremtiden. Arbejdet forventes afsluttet med udgangen af 2014. Vi ønsker at etablere en dialog vedr. dette som input til det pågående arbejde.

1. Hvordan vurderer I uddannelsens formål og erhvervssigte?

Formål og erhvervssigte udgør generelt set relevante elementer og områder indenfor fysioterapi. (Se også spørgsmål 2 vedrørende kompetenceprofil)

I forhold til erhvervssigtet, vurderer Dansk Selskab for Fysioterapi, at kandidater vil være vel-egnede til beskæftigelse i de beskrevne områder. For at fremhæve de tiltænkte erhvervsmuligheder for kandidater kan eventuelt opstilles eksempler på de specialiserede kliniske funktioner. Det kan med fordel beskrives, hvorledes kandidaternes berettigelse vil adskille sig fra andre kandidater i fysioterapi samt den generelle professionsbachelor i fysioterapi.

Der må påtænkes en omstillingstid, hvor aftagere af kandidater/praksisfeltet vil skulle tilrette organisationerne til at modtage kandidater (oprette stillinger).

2. Hvordan vurderer I hele eller dele af kompetenceprofilen?

Dansk Selskab for Fysioterapi mener, at kandidaterne opnår relevante kompetencer.

Som nævnt ovenstående, opstår der i høringsmaterialet tvivl om, hvorvidt kandidatuddannelsen er en videreudvikling af kliniske kompetencer (med fokus på neurologi og kredsløb) eller en specialistuddannelse i fysioterapi.

Dermed er det ikke beskrevet:

- Om uddannelsen indeholder træning i fyldestgørende kliniske færdigheder (applied science), sideløbende med den teoretisk/videnskabelige del af uddannelsesforløbet, eller om "specialisering" i uddannelsen tænkes at udgøre en del af et specialiseringsforløb, med supplerende (f.eks. klinisk) uddannelse efter endt kandidatuddannelse.
- Om uddannelsen fokuserer på varetagelse af projekter og forskning (udvikling) eller højt specialiseret fysioterapi patienthåndtering i praksis.
- Om der er tiltænkt et praksisforløb i uddannelsen med supervision af den beskrevne praksis (krav til specifikke praktiske erfaringer), såfremt en specialisering i fysioterapi er tiltænkt med uddannelsen.

- Om de studerende kan specialisere sig i ét af de to nævnte specialer (neuro/cardiovascular) - eller om tanken er, at begge emner er indeholdt - eller kan tilvælges.
- Hvorvidt uddannelsens indhold og undervisningsform lever op til internationale standarder for specialerne.
- Hvorvidt uddannelsens indhold komplementerer, at kandidaterne kvalificerer sig til at være undervisere på grunduddannelserne i fysioterapi, hvor der fordres en høj grad af klinisk kompetence i samspil med akademiske kompetencer samt pædagogiske kompetencer.
- Om sundhedspolitisk og organisatorisk indhold (herunder håndtering af tværfaglige indsatser mhp. sammenhængende patientforløb) er inkluderet med henblik på ledelses og administrative stillinger.

Dansk Selskab for Fysioterapi mener, at en decideret klinisk specialeuddannelse har baggrund i en kompetenceprofil, der har specialviden og anvender særlige kundskaber og færdigheder til udøvelse af praksis. Dansk Selskab for Fysioterapi opfordrer Aarhus Universitet til at vælge en skarp profil på uddannelsen og dermed en fokuseret retning for formålet med kandidatuddannelsen.

3. Hvordan vurderer I behovet og relevansen af Health's uddannelsesforslag set i relation til nærtbeslægtede uddannelser

Dansk Selskab for Fysioterapi vurderer, at der både er behov for og relevans af Health's uddannelsesforslag med primært fokus på det neurologiske- og cardiovasculare fysioterapifaglige speciale. Dette oplæg adskiller sig fra den anden fysioterapeutiske kandidatuddannelse i Danmark (SDUs), hvor det primære fokus er på det generelle muskuloskeletale og idrætfysioterapeutiske område.

Der er endnu ikke beskrevet monofaglige fysioterapeutiske kandidatuddannelser i Danmark, der leverer deciderede specialistuddannelser, omend SDUs kandidatuddannelse i fysioterapi indeholder elementer, der berører specialeområder i fysioterapi, som også er beskrevet i høringsmaterialet. Der er dog en forskel på en egentlig (fuld) specialistuddannelse og delvis indeholdte specialelementer på en kandidatuddannelse.

Såfremt sigtet er at lægge op til klinisk specialisering i fysioterapi indenfor de to beskrevne specialer i høringsbrevet, anbefaler Dansk Selskab for Fysioterapi:

- Et tæt samarbejde med Dansk Selskab for Fysioterapi og de enkelte faglige selskaber i spørgsmål, der omhandler specialisering og specialistuddannelser i fysioterapi samt perspektiver på uddannelsesprofilens (kandidatuddannelsens) mulige indplacering i specialeøjemed.
- Tilrettelæggelse af uddannelsens indhold, undervisningsform og kompetenceprofil bør foregå i samarbejde mellem Dansk Selskab for Fysioterapi og de enkelte faglige selskaber for specialet (i dette tilfælde Neurofysioterapi og Hjerne-Lungefysioterapi) og universitetet. De enkelte selskaber har internationale relationer og mulige standarder at henvise til for specialet, uddannelseskraav og kompetenceprofiler.
- At universitetet i samarbejde med Dansk Selskab for Fysioterapi og de faglige selskaber vurderer, hvorvidt en evt. samlet specialistuddannelse indeholder henholdsvis ud-

dannelse udbudt på kandidatuddannelsen, henholdsvis uddannelse varetaget af det enkelte fysioterapifaglige selskab, i en samlet specialistuddannelse.

- At den fremadrettede dialog mellem universitetet og Dansk Selskab for Fysioterapi i samarbejde med de enkelte fysioterapifaglige selskaber sikres i kraft af, Dansk Selskab for Fysioterapis rolle som koordinator for specialestruktur og specialistgodkendelse i fysioterapi i Danmark.

Overordnet set har Dansk Selskab for Fysioterapi således primært kommentarer, der vedrører, om kandidatuddannelsen er en "generalistuddannelse" (med fokusområder) eller har ambitioner om at udgøre en delvis eller hel specialistuddannelse indenfor specialerne neurofysioterapi og/eller hjerte-lunge fysioterapi.

Dansk Selskab for Fysioterapi er i tvivl, om en generalistuddannelses komplementerende bidrag til fysioterapi-feltet set i forhold til en kandidatuddannelse med større fokus på specialisering. Det er ved sidstnævnte, at Dansk Selskab for Fysioterapi ser det største potentiale både umiddelbart og på sigt.

Hørings svar – Dansk Selskab for Hjerter- og lungefysioterapi

Hvordan vurderer I uddannelsens formål og erhvervs sigte? / Hvordan vurderer I hele eller dele af kompetenceprofilen?

Overordnet set vurderer vi formål og erhvervs sigtet samt kompetenceprofil for dækkende, og vurderer ligeledes at disse kompetencer og erhvervs profiler i stigende grad vil blive efterspurgt de kommende år.

Kompetenceprofilen forudsætter efter selskabets overbevisning, at fysioterapeuten har tilstrækkelig klinisk erfaring indenfor specialet kardiologi, dvs. et vist antal års arbejde indenfor det kardiologiske område. Forudsat den kliniske erfaring og ballast er tilstrækkelig vil kandidatuddannelsen i fysioterapi i Aarhus være en solid og målrettet videreuddannelse hvor kandidaten fremadrettet vil kunne løfte og varetage specialisere kliniske udviklingsfunktioner, såvel som faglige ledelsesfunktioner i specialeområdet på et højt niveau, der vil kunne gavne og løfte kvaliteten i faget fysioterapi.

Selskabet finder det derimod meget betænkelig hvad angår erhvervs sigte og kompetenceprofilen hos en nyuddannet bachelor i fysioterapi eller en fysioterapeut med begrænset erhvervs erfaring/og eller begrænset klinisk erfaring indenfor kardiologi.

Her vurderer selskabet at de kandidatstuderende under kandidatstudiet IKKE i tilstrækkelig grad vil opnå de nødvendige kliniske kompetencer til at varetage specialisere kliniske funktioner, såvel som faglige ledelsesfunktioner i specialeområdet, i dette tilfælde indenfor kardiologien. Klinisk erfaring kan ikke opnås alene på teoretisk akademisk grundlægg!

Dette svarer til at en læge som afslutter sin uddannelse på universitet kan arbejde som specialelæge indenfor kardiologi – uden at gå igennem et klinisk lærings og forsknings forløb på området!

Hvordan vurderer I behovet og relevansen af Health's uddannelsesforslag set i relation til nærtbeslægtede?

Vi finder formålet med kandidatuddannelsen, herunder viden og færdigheder, som beskrevet i udsendte materiale dækkende for en kandidatuddannelse med speciale inden for Kardiovaskulær område. Videre mener vi skitsen til kandidatuddannelsen i Aarhus differentierer sig tilstrækkeligt fra lignende monofaglige kandidatuddannelse i fysioterapi for hvad angår fokus og fysioterapeutiske specialer.

Som nævnt i afsnittet omkring erhvervs sigte/ kompetenceprofil, mener vi at der er udfordringer for nyuddannede fysioterapeuter og fysioterapeuter med begrænset klinisk erfaring. Her mener vi kvalifikationskrav til optagelse skal overvejes grundigt af hensyn til dels den studerendes behov og dennes relevans/muligheder for fremtidig erhvervs muligheder (udover ph.d.) samt af hensyn til fysioterapi fagets behov for at få uddannet de med relevante og nødvendige kompetencer.

Venlig hilsen

Bestyrelsen - Dansk Selskab for Hjerter- og Lungefysioterapi

Kandidatuddannelse i Fysioterapi, høringsvar fra Dansk Selskab for Neurologisk Fysioterapi

Overordnet hilser vi uddannelsen velkommen og synes, at det er et detaljeret og ambitiøst udkast.

Kommentarer til formål:

Først linje under formål: det er uklart hvad der menes med at udbygge sine kliniske færdigheder- hvordan skal det ske- Praksis/ patientdemo/case? eller menes der nærmere klinisk reflektion/ ræssonnering?

Er det et bevidst fravalg ikke at nævne at den studerende får kendskab til organisationsteori, forsk. formidlings-, kommunikations og implementerings-strategier?

Forslag til nyt formål: At den studerende kan identificere udviklingsområder og tænke innovativt indenfor eget fagområde?

Kommentarer til viden:

Punkt 1: der bør sættes mere snævert på ENTEN en kvantitativ eller kvalitativ metodemæssig tilgang (?)

Punkt 4: Dette punkt er mest relevant ifht hjerneskadede og indtil nu har der ikke stået noget om neurologi- så det virker lidt underligt at det nævnes hvis man ikke skal specialisere sig indenfor det neurologisk felt.

Kommentarer til kompetencer:

Punkt 1 og 2: Start sætningerne med selvstændigt PLANLÆGGE/ IGANGSÆTTE, udføre, koordinere....(kommentar: vi hører i praksis fra de nyuddannede/nyansatte kandidater i organisationen at de godt kan omsætte idéerne/ opsætte projekter, men de har ikke kompetancerne til selv at identificere problemerne og få ideer, bl.a. grundet manglende praksiserfaring)

Behov og relevans for uddannelsen:

Kandidater i fysioterapi vil kunne ansættes i udviklingsfunktioner, som specialeansvarlige og i kvalitetssikringsfunktioner. Den nuværende profil peger ikke mod ledelse, men mere mod kvalitet- og udvikling/ forskning.

Der er allerede én kandidat i fysioterapi samt ét yderligere forslag i høring fra Ålborg. Det er vigtigt at de tre Kandidatuddannelser har forskellig profil. Det er relevant at kandidat i fysioterapi AU satser på det kardiovaskulære og det neurologiske område samt rehabilitering. De tre områder er store og relevante og overlapper/supplerer hinanden, hvilket er en styrke.

Det er et ønske fra Dansk Selskab for Neurologisk Fysioterapi at man tør satse stærkere på det rehabiliterende og det neurofaglige aspekt ved kandidatuddannelse i Fysioterapi i Århus. Der er behov for specialiseret Neurofaglig viden i Danmark. Den nærmeste videreuddannelse er Master i neurofysioterapi i Tromsø, Norge (optager årligt maximalt 1-2 danske studerende).

Andet:

Rehabilitering er slet ikke nævnt i udkastet- det skal nok med et sted (vi er dog klar over, at det ligger der implicit)